

Foundations of Halacha 11.4 - What about Yom Tov - Muktzah on Yom Tov

<p>1. <u>Gemara Shabbat 44a</u></p> <p>The Rabbis Taught: We may carry a new lamp, but not a used one, according to R Yehuda. R Meir says: All lamps may be carried, except for a lamp that was [remained] burning on Shabbat. R Shimon says: except for a lamp that is burning on Shabbat.</p>	<p><u>תלמוד בבלי מסכת שבת דף מד עמוד א</u></p> <p>תנו רבנן: מטלטלין נר חדש אבל לא ישן, דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר: כל הנרות מטלטלין, חוץ מן הנר שהדליקו בו בשבת. רבי שמעון אומר: חוץ מן הנר הדולק בשבת.</p>
<p>2. <u>Gemara Beitzah 2a</u></p> <p>Rav Nachman would answer you: Regarding Shabbat, where the Tanna rules anonymously like R' Shimon - as we learned in a Mishnah: <i>We may cut up gourds before an animal, and a carcass before dogs</i> - we establish Beit Hillel in accord with the opinion of R Shimon. However, regarding Yom Tov, where the Tanna rules anonymously according to the opinion of R Yehuda - as we learned in a Mishnah: <i>We may not split wood from beams, nor from a beam which broke on Yom Tov</i>. - we establish Beit Hillel in accord with the opinion of R Yehuda.</p> <p>Let us see, now. Who formulated these anonymous Mishnahs? Rabbi. Why regarding the Shabbat did he formulate an anonymous Mishnah according to R Shimon - whereas regarding Yom Tov, he formulated an anonymous Mishnah according to the opinion of R Yehuda? They said: regarding Shabbat, which is more stringent and so people will not come to treat it disrespectfully, he formulated an anonymous Mishnah according to R Shimon, who is lenient; regarding Yom Tov, which is more lenient, and so people may come to treat it disrespectfully, he formulated an anonymous Mishnah in accordance with R Yehuda, who is more stringent.</p>	<p><u>תלמוד בבלי מסכת ביצה דף ב עמוד א</u></p> <p>אמר לך רב נחמן: גבי שבת, דסתם לן תנא כרבי שמעון, דתנן: מחתכין את הדלועין לפני הבהמה, ואת הנבלה לפני הכלבים - מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון. אבל גבי יום טוב דסתם לן תנא כרבי יהודה, דתנן: אין מבקעין עצים מן הקורות ולא מן הקורה שנשברה ביום טוב, מוקים לה לבית הלל כרבי יהודה. - מכדי, מאן סתמיה למתניתין - רבי, מאי שנא בשבת דסתם לן כרבי שמעון, ומאי שנא ביום טוב דסתם לן כרבי יהודה? - אמרי: שבת דחמירא ולא אתי לזלזולי בה - סתם לן כרבי שמעון דמיקל, יום טוב דקיל ואתי לזלזולי ביה - סתם לן כרבי יהודה דחמיר.</p>
<p>3. <u>Beit Yosef OC 495:4</u></p> <p>So ruled the <i>RI"ף</i> at the end of tractate Beitzah, for regarding Shabbat, we hold like R Shimon and regarding Yom Tov, we hold like R Yehuda. He brought further proofs to his words. The <i>Rosh</i> wrote there that <i>Rashi, Rabbeinu Tam</i> and <i>R"י</i> disagree. They say that the law is according to R Shimon even regarding Yom Tov, and they brought proofs to their words. He wrote that we do not find anyone who distinguishes between Shabbat and Yom Tov [regarding Muktzah] except for R Nachman [who] was pressed to make this distinction in order to uphold his interpretation [of the Mishnah.] However, according to all other Amoraim, there is no need to make a distinction. <i>BeHa"ג</i> ruled like R Shimon concerning Muktzah on Yom Tov, but regarding <i>nolad</i> {that which is newly materialized}, he ruled like R Yehuda.</p>	<p><u>בית יוסף אורח חיים סימן תצה אות ד</u></p> <p>פסק כן הרי"ף בסוף מסכת ביצה (כב). דבשבת נקטינן כרבי שמעון וביו"ט נקטינן כרבי יהודה והביא עוד ראיות לדבריו: והרא"ש כתב שם (פ"ה סי' יד) שרש"י (לג). ד"ה (והלכתא) ור"ת ור"י חולקין ואמרי דהלכה כרבי שמעון אף ביו"ט והביאו ראיות לדבריהם וכתב דלא אשכחן מאן דמפליג בין שבת ליו"ט אלא רב נחמן נדחק לחלק להעמיד אוקימתא דידיה אבל לשאר אמוראי אין צריך לחלק. ובה"ג (הלי יו"ט לה ע"ג) פסק כרבי שמעון במוקצה ביו"ט אבל בנולד פסק כרבי יהודה</p>
<p>4. <u>Shulchan Aruch OC 495</u></p> <p>(טו) Muktzah, even though it is permitted on Shabbat, they ruled more stringently regarding it on Yom Tov and they prohibited it. <u>Rema</u> and some permit Muktzah even on Yom Tov. However, nolad is prohibited(טז) by the Sages even on Shabbat. Concerning any Muktzah that is not a living being, such as a storehouse of fruit or of wood, it is sufficient when one says [before Yom Tov], "From here I will take"; one does not have to make a mark. It is permitted to prepare [in this fashion] from the first day of Yom Tov to the second, on the two-day-Yom Tov of the exile.</p>	<p><u>שולחן ערוך אורח חיים סימן תצה</u></p> <p>(טו) מוקצה, אעפ"י שמותר בשבת החמירו בו ביום טוב <ד> ואסרוהו. הגה: (טז) ויש מתירין מוקצה אפילו ב"ט (טור בשם פוסקים); אבל נולד אסור, (זי) ז לדבריהם, אפילו בשבת. (יח) וכל מוקצה (יט) שאינו בעלי חיים, (כ) כגון ח אוצר של פירות ועצים, * (כא) ט סגי כשיאמר: מכאן אני נוטל, * (כב) י ואין צריך שירשום (רבינו ירוחם נ"ד ח"ג). * (כג) יא <ה> ומותר להכין מיום טוב ראשון לשני בב' ימים טובים של גלויות (כל בו). ועיין לעיל סימן ש"י כל דיני מוקצה.</p>

<p>5. <u>Mishnah Berurah</u></p> <p>(טו) Muktzah, even though it is permissible ... An explanation: Earlier in §310, it was explained that there are many types of Muktzah which are permissible on Shabbat, such as Muktzah because the object stands to be sold, or when one brought it into a storehouse and does not plan on taking from it for a while; or Muktzah because of aversion; and many other instances. However, they were lenient in all these specifically on Shabbat, which people take stringently; we are not worried that if we make it easy for him to carry a Muktzah object, he will come to be lenient regarding other Shabbat prohibitions. However, regarding Yom Tov, where the prohibitions are taken lightly, for many <i>Melachot</i> are permitted for food-related purposes, if we are lenient for him regarding Muktzah, he will come to act leniently also regarding other Yom Tov prohibitions. Therefore, the Sages prohibited one to carry or eat [this type of] Muktzah. According to this reasoning, an animal which stands to be used for its milk, a chicken for its eggs, or an ox used for plowing cannot be slaughtered on Yom Tov unless he designates them for this purpose from Erev Yom Tov. All such things require designation from Erev Yom Tov. Something which is Muktzah because of <i>nolad</i> is obviously prohibited on Yom Tov, according to the opinion of the Author [of the Shulchan Aruch].</p>	<p><u>משנה ברורה סימן תצה ס"ק טו</u></p> <p>(טו) מוקצה אע"פ שהוא מותר וכו' - פי' דלעיל בסימן ש"י מתבאר דיש כמה מיני מוקצה המותרין בשבת כמו מוקצה מחמת שעומד לסחורה או בשהכניסו לאוצר ואין דעתו להסתפק ממנו עד אחר זמן או מוקצה מחמת מיאוס ועוד כמה גווני אך כ"ז הקילו דוקא בשבת דחמיר לאינשי ולא חיישינן אם נקל לו לטלטל דבר מוקצה יבוא להקל בשאר איסורי שבת אבל ביו"ט דקילי ליה שהרי הרבה מלאכות מותרים לו לצורך אוכל נפש ואם נקל לו במוקצה יבוא להקל גם בשאר איסורי יו"ט ולפיכך אסרו לו חכמים לטלטל ולאכלו ולפי סברא זו בהמה העומדת לחלבה ותרנגולת לביצתה ושור של חרישה אסור לשחטן ביו"ט עד שיכין אותם לכך מעיו"ט וכן כל כה"ג צריך הכנה מבע"י ודבר שהוא מוקצה מחמת נולד פשיטא דאסור לדעת המחבר ביו"ט:</p>
<p>6. <u>Mishna Berurah</u></p> <p>(יז) prohibited by the Sages...According to this, one may not carry bones that became separated from the meat on Yom Tov, even though they are suitable for dogs, since yesterday, when they were attached to the meat, they were fitting for a person as well; therefore it is <i>nolad</i>.</p>	<p><u>משנה ברורה סימן תצה ס"ק יז</u></p> <p>(יז) לדבריהם וכו'...ולפ"ז אין לטלטל עצמות שנתפרקו מן הבשר ביו"ט אע"פ שהן ראויין לכלבים מפני שאתמול כשהיו מחוברין לבשר היו ראויין גם לאדם והוי נולד:</p>
<p>7. <u>Shulchan Aruch OC 279</u></p> <p>A lamp which [remained] burning on that Shabbat, even though it has gone out, it is prohibited to carry it. So too, the extra oil in the lamp which [remained] burning on that Shabbat, it is prohibited to carry it or to use some of it on that Shabbat.</p>	<p><u>שולחן ערוך אורח חיים סימן רעט</u></p> <p>נר <א> שהדליקו בו באותה שבת, (א) אע"פ שכבה, א [א] אסור לטלטלו. וכן * (ב) ב מותר השמן שבנר שהדליקו בו באותה שבת, אסור (ג) לטלטלו ולהסתפק ממנו באותה שבת.</p>
<p>8. <u>Ta"Z</u></p> <p>which [remained] burning on that Shabbat - ...This is according to R Yehuda, who prohibits [one to carry] Muktzah due to a prohibition. It does not go according to R Shimon, who permits this, too, and only prohibits [the lamp to be carried] at the time it is still burning.</p>	<p><u>ט"ז אורח חיים סימן רעט ס"ק א</u></p> <p>(א) שהדליקו בו באותו שבת. - זהו כרבי יהודה דאוסר במוקצה מחמת איסור ולא כר"ש דמתיר גם בזה ואין איסור אלא כל זמן שהוא דולק עדיין</p>